

Beskæftigelsen i 2020

1. Indledning

I denne statistik belyses beskæftigelsen på det grønlandske arbejdsmarked. Den grønlandske beskæftigelsesstatistik er en statusopgørelse over, hvor mange personer (individer), der er beskæftiget mindst otte timer i løbet af én måned samt hvor mange personer, der gennemsnitligt er i beskæftigelse pr. måned i løbet af et år.

Beskæftigelsesstatistikken udarbejdes på baggrund af alle fastboende borgere i Grønland, der ultimo året er fyldt 15 år. I denne publikation præsenteres beskæftigelsen gennem perioden 2016-2020.

Den grønlandske beskæftigelsesstatistik udarbejdes så vidt muligt i henhold til retningslinjerne beskrevet af The International Labour Organisation (ILO), der er den internationale arbejdsorganisation under FN. Beskrivelse af ILO's definition af beskæftigelse samt retningslinjer findes i afsnit 4.1.

Publikationen er opdelt i tre kapitler, der kan læses samlet eller hver for sig. I kapitel 2 præsenteres de centrale opgørelser fra beskæftigelsesregistret. Med fokus på såvel geografi som demografi giver analyserne i dette kapitel et bredt indblik i beskæftigelsesforholdet på det grønlandske arbejdsmarked.

Kildematerialet samt øvrigt datamateriale bag statistikken gennemgås i kapitel 3, mens retningslinjer, definition af beskæftigelse, metodebeskrivelse, fejlkilder m.m. gennemgås i kapitel 4.

Detaljerede elektroniske oplysninger om den grønlandske beskæftigelse gennem perioden 2008-2020 findes i Grønlands Statistikbank på hjemmesiden bank.stat.gl. Ved hjælp af Statistikbanken er det muligt at skræddersy tabeller ved at kombinere forskellige variable såsom alder, køn, bosted, fødested og uddannelsesniveau.

Beskæftigelsen i hovedtræk

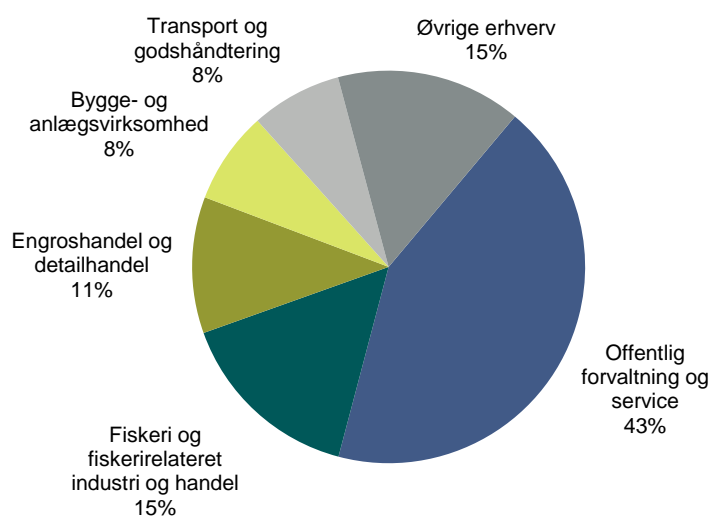
2. Beskæftigelsen i hovedtræk

I det følgende kigges der nærmere på hovedbeskæftigelsen blandt fastboende borgere i Grønland. Hovedbeskæftigelsen defineres som dén ansættelse, hvor den enkelte person i en given måned opnår den højest registrerede månedsløn, idet begrebet *månedsløn* omfatter regulær lønudbetaling, betaling for indhandling, overskud af egen virksomhed m.fl. Den fastboende befolkning i Grønland defineres som alle borgere bosiddende i landet primo og ultimo året, og som ultimo er fyldt 15 år. Hvor intet andet angives, er der tale om gennemsnitlig månedlig hovedbeskæftigelse.

I 2020 var 26.808 personer gennemsnitligt i beskæftigelse pr. måned. Det er et fald på 183 personer ift. året før, hvilket svarer til et fald på 0,7 pct. Faldet var forventet, idet Grønlands Statistiks månedlige opgørelser over registrerede arbejdssøgende har indikeret en stigning i månedlige gennemsnit fra 2019 til 2020.

Offentlig forvaltning og service er landets største arbejdsgivende erhverv. Således var 11.527 personer gennemsnitligt beskæftiget indenfor offentlig forvaltning og service pr. måned i 2020. Det svarer til 43 pct. af den samlede beskæftigelse, jf. figur 1.1 Fiskeri samt fiskerirelateret industri og handel beskæftiger månedligt 4.136 personer svarende til 15 pct. af den samlede beskæftigelse. Indenfor handel, bygge- og anlægsvirksomhed samt transport og godshåndtering beskæftiges henholdsvis 11 pct., 8 pct. og 8 pct.

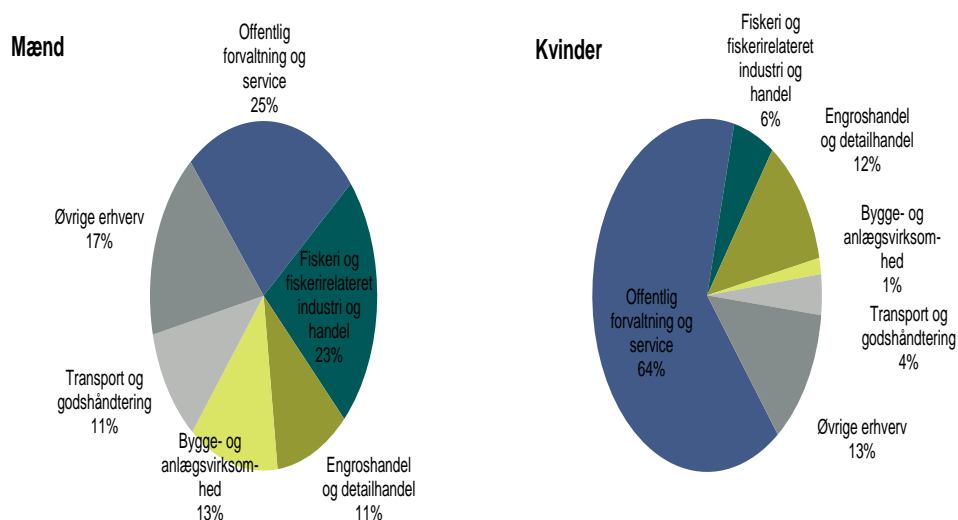
Figur 1.1 Beskæftigelsen i 2020 fordelt på erhverv

Kilde: Grønlands Statistikbank: <https://bank.stat.gl/ARDBFB1>

Som det fremgår af figur 1.2 på næste side, er det særligt kvinderne, der finder beskæftigelse indenfor det offentlige. Således er godt og vel seks ud af ti kvinder beskæftiget indenfor offentlig forvaltning og service. Handelsvirksomheder er ligeledes blandt de typiske arbejdspladser hos kvinderne. Blandt mændene er de to største brancher fiskeri og fiskerirelateret industri og handel samt offentlig forvaltning og service. Tilsammen beskæftiger disse to erhverv omtrent halvdelen af alle beskæftigede mænd. Virksomheder indenfor byggeri og anlæg, handel samt transport er ligeledes blandt mændenes typiske arbejdspladser.

Figur 1.2 Erhvervsbeskæftigelsen i 2020 blandt mænd og kvinder

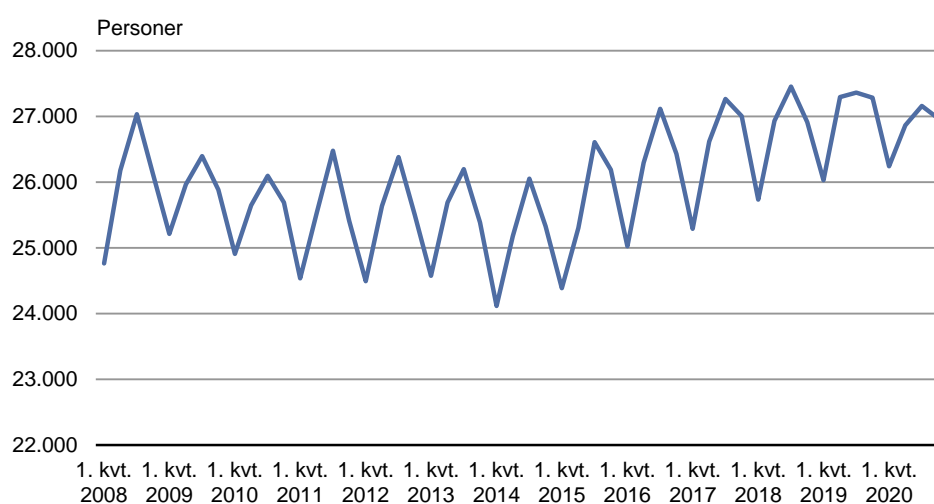

Kilde: Grønlands Statistikbank: <https://bank.stat.gl/ARDBFB1>

Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel beskæftigede gennemsnitligt 4.136 personer pr. måned i 2020. Heraf havde 1.116 personer en hovedbeskæftigelse som *indhandler*.

Den kvartalsvise beskæftigelse følger en forholdsvis fast rytme med betydelige sæsonudsving hen over året, jf. figur 1.3. Beskæftigelsen er lavest i 1. kvartal, stigende i 2. kvartal, højest i 3. kvartal for slutteligt at falde i 4. kvartal. I 2020 var 26.242 personer i beskæftigelse i 1. kvartal, mens 26.862 personer var i beskæftigelse i 2. kvartal. I 3. kvartal steg beskæftigelsen yderligere til 27.158 personer. I 4. kvartal faldt beskæftigelsen til 26.971 personer.

Figur 1.3 Kvartalsvis beskæftigelse 2008-2020

Kilde: Grønlands Statistikbank: <https://bank.stat.gl/ARDBFB2>

Når beskæftigelsen fordeles på hovederhverv, er der en relativ stor variation kommunerne imellem, jf. oversigt 1.1. Offentlig forvaltning og service er ganske vist det største arbejdsgivende erhverv i alle kommuner. Men fiskeri og fiskerirelateret industri og handel spiller eksempelvis en langt større rolle i Avannaata Kommunia og Kommune Qeqertalik end i landets øvrige kommuner. Således er henholdsvis 31,5 pct. i Avannaata Kommunia og 18,9

pct. i Kommune Qeqertalik beskæftiget indenfor fiskeri og fiskerirelateret industri og handel, mens erhvervet blot står for 8,5 pct. af beskæftigelsen i Kommuneqarfik Sermersooq.

Oversigt 1.1 Beskæftigelse i erhvervene fordelt på kommunerne 2020

Alle	Kommune	Kommuneqarfik	Qeqqata	Kommune	Avannaata
	Kujalleq	Sermersooq	Kommunia	Qeqertalik	Kommunia
Personer					
	2.794	11.568	4.556	2.804	5.038
Landbrug, skovbrug og relateret industri	67	5	1	2	1
Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel	252	988	780	529	1.586
Råstofindvinding	12	66	10	2	3
Fremstillingsvirksomhed	7	141	67	20	11
Energi- og vandforsyning	51	158	50	70	115
Bygge- og anlægsvirksomhed	247	860	404	208	321
Engroshandel og detailhandel	333	1.286	527	313	552
Transport og godshåndtering	175	1.107	375	139	204
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed ...	86	322	111	52	137
Information og kommunikation	43	443	40	46	33
Pengeinstitut og finansvirksomhed	23	141	29	9	16
Fast ejendom	23	122	100	12	25
Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser ...	12	220	34	17	19
Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester	42	276	97	4	25
Offentlig forvaltning og service	1.355	5.080	1.836	1.339	1.916
Øvrige serviceerhverv	23	233	56	18	22
Uoplyst	43	117	36	25	52

Kilde: Grønlands Statistikbank: <https://bank.stat.gl/ARDBFB3>

I oversigt 1.2 ses udviklingen i den gennemsnitlige hovedbeskæftigelse pr. måned samt den gennemsnitlige månedsløn fra hovedbeskæftigelse i de enkelte distrikter i perioden 2016-2020.

Den største beskæftigelse findes – ikke uventet – i distriktet Nuuk, hvor 9.931 personer gennemsnitligt var i beskæftigelse i 2020. Nuuk er samtidig det distrikt, hvor den højeste månedsløn opnås. Således udgjorde den gennemsnitlige månedsløn fra en hovedbeskæftigelse i Nuuk 34.809 kr. i 2020. Sisimiut og Ilulissat er henholdsvis anden og tredje største distrikt med hensyn til såvel beskæftigelse som udbetalt løn.

Fortolkning af udviklingen i gennemsnitlig månedsløn bør foretages varsomt. Eksempelvis bør det holdes for øje, at en stigning i den gennemsnitlige månedsløn ikke nødvendigvis blot afspejler stigende lønninger, - men ligeledes kan skyldes flere arbejdstimer blandt de beskæftigede eller ændrede skatteregler. Et eksempel på sidstnævnte er indbetaling på udenlandske pensionsordninger, der fra 1. januar 2017 er skattepligtige. Denne ændring påvirker særligt månedslønnen i Nuuk, der fra 2017 øges med arbejdsgivernes indbetaling til pensionsordninger i udlandet, jf. Grønlands Statistiks publikation *Indkomster 2019*.

Samlet set faldt beskæftigelsen med 0,7 pct. fra 26.991 personer i 2019 til 26.808 personer i 2020. Størst relativ fremgang var der i distrikterne

Ittoqqortoormiit og Narsaq, hvor beskæftigelsen steg med henholdsvis 6,1 pct. og 5,1 pct. Størst absolut fremgang var der i Nuuk distriktet, hvor 57 personer yderligere var i beskæftigelse i 2020 sammenlignet med året før. Det svarede til en stigning på 0,6 pct.

I modsætning hertil stod en række distrikter overfor en nedgang i beskæftigelsen i 2020. Størst nedgang var der i distrikterne Tasiilaq, Paamiut, Maniitsoq og Qasigiannuguit hvor beskæftigelsen faldt med henholdsvis 6,7 pct., 5,7 pct., 4,1 pct. og 3,6 pct. Distrikterne Upernavik, Ilulissat, Qeqertarsuaq, Qaqortoq, Qaanaaq, Sisimiut og Uummannaq stod ligeledes overfor en nedgang i beskæftigelsen med fald på op til 2,0 pct., jf. oversigt 1.2.

Oversigt 1.2 Beskæftigelse og månedsløn i distrikterne

	Hovedbeskæftigelse, månedlig gennemsnit					Gennemsnitlig månedsløn fra hovedbeskæftigelse				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
	Personer					Kroner				
Hele landet	26.214	26.543	26.757	26.991	26.808	26.814	27.285	27.743	28.286	29.003
Nanortalik	696	658	635	635	636	18.697	20.489	21.486	20.470	21.287
Qaqortoq	1.479	1.453	1.460	1.460	1.442	24.650	25.955	25.902	26.479	27.176
Narsaq	671	683	687	681	716	21.935	22.984	23.385	23.952	23.660
Paamiut	647	619	617	594	560	21.229	21.911	22.095	22.615	23.403
Nuuk	9.228	9.555	9.726	9.874	9.931	32.696	33.067	33.354	33.936	34.809
Maniitsoq	1.589	1.561	1.575	1.507	1.446	23.752	23.733	24.457	24.955	25.670
Sisimiut	3.016	3.112	3.090	3.127	3.110	26.925	27.128	27.983	28.301	28.700
Kangaatsiaq	477	494	473	444	448	17.862	18.860	18.332	19.090	19.113
Aasiaat	1.388	1.382	1.431	1.396	1.408	22.787	23.725	23.573	23.957	24.461
Qasigiannuguit	562	552	563	584	563	21.862	23.150	22.169	22.335	23.871
Ilulissat	2.389	2.368	2.336	2.462	2.423	26.034	26.015	26.682	27.954	28.802
Qeqertarsuaq	376	385	393	390	385	23.806	24.422	24.967	26.005	25.553
Uummannaq	1.121	1.126	1.104	1.139	1.134	22.440	21.802	23.084	23.251	23.727
Upernavik	1.113	1.117	1.159	1.226	1.201	20.702	19.848	20.968	21.450	21.723
Qaanaaq	259	270	282	282	280	17.783	18.524	18.922	20.483	19.877
Tasiilaq	973	991	1.026	1.005	938	20.860	21.580	22.321	22.209	23.274
Ittoqqortoormiit ...	143	138	133	131	139	21.397	21.693	21.461	21.484	22.474

Anm. Totalen for hele landet indeholder også lokaliteter udenfor kommunal inddeling.

Kilde: Grønlands Statistikbank: <https://bank.stat.gl/ARDBFB4>

Beskæftigelsesgraden er et udtryk for andelen af beskæftigede personer i forhold til den samlede fastboende befolkning. Den fastboende befolkning omfatter personer bosiddende i landet såvel primo som ultimo det pågældende år, og som ultimo året er fyldt 15 år.

Som det fremgår af oversigt 1.3 på næste side, steg beskæftigelsesgraden blandt de fastboende fra 60,1 pct. i 2016 til 63,1 pct. i 2020.

Den højeste beskæftigelsesgrad findes blandt de 45-49 årige, hvor 78,7 pct. af den fastboende befolkning var i beskæftigelse i 2020. Størst absolut beskæftigelse samme år findes imidlertid blandt de 55-59 årige, hvor 3.290 personer gennemsnitligt var i beskæftigelse pr. måned.

Oversigt 1.3 Beskæftigelse, beskæftigelsesgrad samt fastboende befolkning fordelt på alder 2016 og 2020

	Fastboende befolkning ¹		Beskæftigelse, månedlig gennemsnit		Beskæftigelsesgrad, månedlig gennemsnit	
	2016	2020	2016	2020	2016	2019
	Personer				Pct.	
Alle	42.488	43.152	26.214	26.808	61,7	62,1
15-19 år	3.503	3.325	945	872	27,0	26,2
20-24 år	4.074	3.759	2.319	2.071	56,9	55,1
25-29 år	4.268	4.353	2.787	2.969	65,3	68,2
30-34 år	3.858	4.434	2.812	3.265	72,9	73,6
35-39 år	3.340	3.797	2.549	2.878	76,3	75,8
40-44 år	2.872	3.147	2.286	2.444	79,6	77,7
45-49 år	4.013	2.827	3.058	2.224	76,2	78,7
50-54 år	5.010	4.280	3.726	3.185	74,4	74,4
55-59 år	4.133	4.603	2.927	3.290	70,8	71,5
60-64 år	2.889	3.568	1.888	2.372	65,4	66,5
Over 64 år	4.528	5.059	918	1.237	20,3	24,5

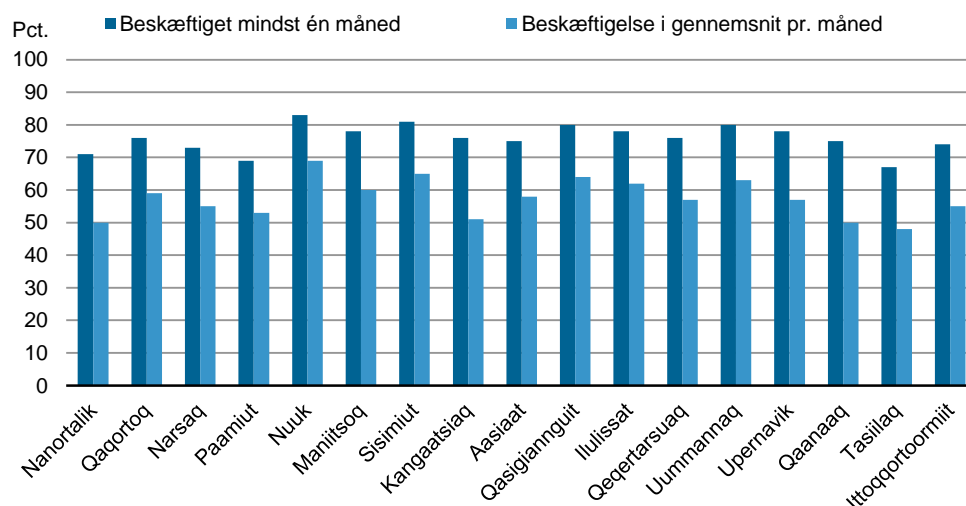
Anm.: Det understreges, at ledighedsprocenten ikke kan udledes af tabellen.

Noter: 1) Den fastboende befolkning defineres som alle borgere bosiddende i landet primo og ultimo året, og som ultimo året er fyldt 15 år.

Kilde: Grønlands Statistikbank: <https://bank.stat.gl/ARDBFB5>

I figur 1.4 vises, hvor stor en andel af den fastboende befolkning, der var i beskæftigelse i mindst én måned i 2020, samt hvor stor en andel, der gennemsnitligt var i beskæftigelse pr. måned i 2020.

Figur 1.4 Beskæftigelsesgrad i distrikterne 2020

Anm. Den fastboende befolkning defineres som alle borgere bosiddende i landet primo og ultimo året, og som ultimo året er fyldt 15 år.

Kilde: Grønlands Statistikbank: <https://bank.stat.gl/ARDBFB6>

Som det fremgår af figur 1.3 er der visse geografiske forskelle. Således var mere end 80 pct. af den fastboende befolkning i Nuuk, Sisimiut, Qasigiannuguit og Uummannaq distrikterne i beskæftigelse i mindst én måned i 2020.

For Tasiilaq og Paamiut udgjorde beskæftigelsesgraden for mindst én måneds beskæftigelse i 2020 under 70 pct.

Nuuk distriktet havde ligeledes den højeste beskæftigelsesgrad pr. måned. Således var gennemsnitlig 69 pct. af befolkningen i Nuuk distriktet i beskæftigelse, mens beskæftigelsesgraden for Tasiilaq distriktet var 48 pct.

Oversigt 1.4 Beskæftigelse og månedsløn fordelt på nationalitet

	Hovedbeskæftigelse, månedlig gennemsnit					Gennemsnitlig månedsløn fra hovedbeskæftigelse				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
	Personer					Kroner				
Alle	26.214	26.543	26.757	26.991	26.808	26.814	27.285	27.743	28.286	29.003
Danmark (født i Grønland)	22.903	23.218	23.477	23.730	23.406	23.969	24.544	25.037	25.613	26.220
Danmark (født udenfor Grønland)	2.891	2.900	2.817	2.726	2.792	47.961	48.068	49.116	50.628	51.560
Norden	121	108	102	92	87	54.302	55.764	59.156	55.100	55.383
Europa	75	65	63	66	69	42.610	40.618	38.865	41.051	44.994
Afrika	10	7	4	7	8	32.429	39.638	..	29.884	30.455
Amerika	20	21	20	21	21	28.933	30.924	34.672	36.342	33.987
Asien	191	222	272	348	421	23.689	23.935	24.899	25.475	25.689

Kilde: Grønlands Statistikbank: <https://bank.stat.gl/ARDBFB7>

I oversigt 1.4 og oversigt 1.5 gives et indblik i beskæftigelsen blandt fastboende fordelt på nationalitet. Af diskretionsmæssige hensyn er nationaliteterne grupperet efter kontinent, idet statsborgere fra øvrige nordiske lande er slået sammen i en selvstændig gruppe. Danske statsborgere er opdelt efter fødested, henholdsvis i Grønland samt udenfor Grønland.

Oversigt 1.5 Beskæftigelse efter nationalitet og erhverv 2020

	Alle	Danmark (født i Grønland)		Danmark (født udenfor Grønland)	Norden	Europa	Afrika	Amerika	Asien
		Alle	Danmark (født i Grønland)						
	Personer								
Alle	26.808	23.406	2.792	87	69	8	21	421	
Landbrug, skovbrug og relateret industri	75	74	1	-	-	-	-	-	-
Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel	4.136	3.830	184	10	2	2	2	105	
Råstofindvinding	94	64	23	2	4	-	-	-	-
Fremstillingsvirksomhed	246	217	28	1	-	-	-	-	-
Energi- og vandforsyning	444	378	64	-	2	-	-	-	-
Bygge- og anlægsvirksomhed	2.039	1.699	311	11	12	-	-	6	
Engroshandel og detailhandel	3.011	2.670	243	5	2	1	2	89	
Transport og godshåndtering	2.004	1.743	226	21	4	2	-	8	
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirk.	708	462	100	3	4	-	1	138	
Information og kommunikation	605	491	104	3	3	-	2	3	
Pengeinstitut og finansvirksomhed	218	160	56	1	-	-	1	-	
Fast ejendom	282	242	36	-	2	-	-	2	
Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser	302	202	93	3	2	-	1	2	
Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester	490	337	104	5	2	1	-	42	
Offentlig forvaltning og service	11.527	10.319	1.133	18	29	3	7	16	
Øvrige serviceerhverv	353	305	38	1	-	-	3	6	
Uoplyst	275	213	49	3	2	-	2	5	

Kilde: Grønlands Statistikbank: <https://bank.stat.gl/ARDBFB7>

I oversigt 1.6 vises den gennemsnitlige månedlige beskæftigelse samt månedsløn fra hovedbeskæftigelse fordelt efter den beskæftigedes højst fuldførte uddannelse.

Oversigt 1.6 Beskæftigelse og månedsløn efter højst fuldført uddannelse

	Hovedbeskæftigelse, månedlig gennemsnit					Gennemsnitlig månedsløn fra hovedbeskæftigelse				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
	Personer					Kroner				
Alle	26.214	26.543	26.757	26.991	26.808	26.814	27.285	27.743	28.286	29.003
Folkeskole	13.722	13.577	13.543	13.508	13.103	21.899	21.944	22.399	22.696	23.047
Gymnasieuddannelse	1.261	1.353	1.379	1.431	1.425	24.266	24.778	24.435	24.827	25.706
Erhvervsuddannelse i alt	6.197	6.361	6.465	6.549	6.575	29.408	29.868	30.512	31.229	31.981
- Kunst og humaniora	165	170	166	174	174	27.199	27.775	27.859	28.554	29.063
- Erhverv, administration og jura	814	839	874	886	889	28.544	29.323	29.150	30.851	30.513
- Ingeniørvidenskab, produktion og konstruktion	2.263	2.292	2.299	2.319	2.299	33.076	33.488	34.139	35.106	37.614
- Landbrug, skovbrug, fiskeri og veterinær	234	238	237	237	231	26.859	26.860	27.661	28.821	28.193
- Sundhed og velfærd	1.453	1.503	1.528	1.545	1.553	22.463	23.301	23.998	24.216	24.721
- Servicesektor	1.187	1.227	1.264	1.290	1.329	32.081	32.157	33.474	33.483	32.527
- Øvrige	81	93	98	99	100	32.894	33.000	32.308	34.357	34.927
Suppleringskursus	1.052	1.092	1.109	1.112	1.125	25.817	26.568	26.695	28.100	28.248
Videregående uddannelse	3.983	4.160	4.261	4.392	4.580	40.784	41.773	41.871	42.263	42.978

Anm.: Eksempler på konkrete uddannelser indenfor de enkelte uddannelsesgrupper findes på Grønlands Statistiks hjemmeside: www.stat.gl

Kilde: Grønlands Statistikbank: <https://bank.stat.gl/ARDBFB8>

Som det fremgår af oversigt 1.6, har mere end halvdelen af alle beskæftigede ikke fuldført anden uddannelse end folkeskolen. Det fremgår ligeledes, at der eksisterer en betydelig sammenhæng mellem uddannelsesniveau og gennemsnitlig månedsløn. Beskæftigede med en videregående uddannelse modtager således en månedsløn, der er omtrent dobbelt så høj som beskæftigede uden anden uddannelse end folkeskolen eller med suppleringskursus som højst fuldførte uddannelse.

I den forbindelse bør det imidlertid bemærkes, at *arbejdstid* ikke er inddraget i lønopgørelsen. Da omfanget af fuldtidsbeskæftigelse anses for værende væsentligt højere blandt beskæftigede med en videregående uddannelse i forhold til beskæftigede med suppleringskursus som højst fuldførte uddannelse, er den relativt store lønforskel mellem de to uddannelsesniveauer ikke overraskende. Således antages en overvejende del af beskæftigede med suppleringskursus udelukkende at være beskæftiget på deltid – med en relativt lavere månedsløn til følge – sideløbende med en igangværende videregående uddannelse.

Kildemateriale

3. Kildemateriale

Beskæftigelsesstatistikken udarbejdes på baggrund af en række kilder, der bearbejdes og sammenstykket til et samlet og fuldt dækkende register over beskæftigelsen på det grønlandske arbejdsmarked. I dette kapitel gives en introduktion til de enkelte kilder bag statistikken.

Månedssregørelser og månedsspecifikationer

Beskæftigelsesstatistikens kildemateriale er de såkaldte månedssregørelser og månedsspecifikationer, der stammer fra virksomhedernes månedlige indberetninger til Skattestyrelsen. Månedssregørelserne indeholder de enkelte virksomheders samlede månedlige lønudgifter samt hvor meget, der heraf er indeholdt til skat og arbejdsmarkedsafgift. I månedsspecifikationerne fordeles løn og skat fra virksomhederne på de enkelte ansatte.

Månedssregørelserne er således virksomhedsorienterede, mens månedsspecifikationerne er personorienterede, og de to opgørelser er tæt knyttet til hinanden.

Personorienteret indkomstregister

Ovenstående kilder dækker imidlertid ikke alle personer i beskæftigelse. Således mangler bl.a. de selvstændigt erhvervsdrivende. Før 2015 mangler der endvidere månedsspecifikationer for lønmodtagere med en dansk registreret arbejdsgiver. Den manglende beskæftigelse, som ikke indgår i månedsspecifikationerne, imputeres fra oplysninger om A-indkomst og resultat af egen virksomhed fra Grønlands Statistiks personorienterede indkomstregister, der dannes til indkomststatistikken på baggrund af Skattestyrelsens ligningsmateriale baseret på de årlige selvangivelser.

Kommunale udbetalinger af indkomsterstøttede ydelser

Til afgrænsning af beskæftigelsen under offentlig forvaltning og service er Grønlands Statistiks register over kommunale udbetalinger af indkomsterstøttede ydelser helt centralt. Registret gør det muligt at sortere månedsspecifikationerne i lønudbetaling og anden udbetaling, der ikke er beskæftigelsesrelaterede.

Det Centrale Virksomhedsregister

Ved hjælp af Det Centrale Virksomhedsregister (CVR) er det muligt at knytte brancheoplysninger på de enkelte virksomheder, og dermed fordele beskæftigelsen på erhvervs kategorier. I CVR er hver registreret virksomhed tildelt en branche ud fra virksomhedens primære aktivitet. De enkelte brancheoplysninger tildeles i henhold til Dansk Branchenomenklatur (DB07).

Brancheinddelingen modificeres en anelse i beskæftigelsesstatistikken. Således flugter beskæftigelsesstatistikens hovederhverv ikke fuldstændig med brancheinddelingen i CVR. Motivationen bag denne modifikation er, at flere større virksomheder – særligt med tilknytning til fiskeri, som direkte eller indirekte har aktivitet indenfor fiskeriet – er registreret under andre brancher i CVR. Dette forhold ville – uden modifikation – betyde, at beskæftigelsen i enkelte brancher – særligt indenfor fiskeriet – blev undervurderet, mens beskæftigelsen i andre brancher – primært indenfor handel og industri – omvendt blev overvurderet.

Branchemodifikationen er fortaget således, at enkelte virksomheder omplaceres efter deres brancherelation. Det betyder, at hovederhvervet *Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel* foruden fiskere også inkluderer virksomheder med aktivitet indenfor forarbejdning og handel med fisk og fiskeprodukter. Tilsvarende omfatter hovederhvervet *Landbrug, skovbrug og*

relateret industri ligeledes virksomheder med aktivitet indenfor slagting af landbrugsdyr. Endelig består hovederhvervet *Råstofindvinding* foruden virksomheder med aktivitet indenfor minedrift, også af virksomheder med direkte råstofrelateret aktivitet som eksempelvis geologiske undersøgelser.

Helt konkret udføres branchemodifikationen efter følgende plan, hvor virksomhederne flyttes på baggrund af deres branchekode (DB07) eller på baggrund af deres CVR-nummer.

Branchemodifikation, tildeling af nyt hovederhverv

DB07 branchekode	CVR-nummer Virksomhed	Rykker fra hovederhverv	Rykker til hovederhverv
10.11.90	-	Fremstillingsvirksomhed	Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel
10.20.10	-	Fremstillingsvirksomhed	Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel
10.20.20	-	Fremstillingsvirksomhed	Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel
46.38.10	-	Engroshandel og detailhandel	Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel
71.12.40	-	Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser	Råstofindvinding
-	18534975 Neqi	Fremstillingsvirksomhed	Landbrug, skovbrug og relateret industri
-	25025490 Isortoq Rensdyrstation	Fremstillingsvirksomhed	Landbrug, skovbrug og relateret industri

Befolkningsregister

Den fastboende befolkning, der er statistikkens analysegrundlag, afgrænses ved hjælp af Grønlands Statistiks befolkningsregister. Registret anvendes endvidere til at knytte demografiske oplysninger – såsom bopæl, alder og køn – på beskæftigelsen. Alle demografiske oplysninger opgøres ultimo året.

Uddannelsesregister

Statistikkens uddannelsesoplysninger stammer fra Grønlands Statistiks register over højst fuldførte uddannelser (HFU), der opgøres ultimo året. Inddelingen i uddannelsesgrupper foretages med udgangspunkt i ISCED11-uddannelsesnomenklatur, der aggregeres til fem uddannelsesniveauer med *Folkeskole* som det laveste niveau og *Videregående uddannelse* som det højeste. Der foretages endvidere en underopdeling af gruppen *Erhvervsuddannelser* på syv undervisningssektorer. For yderligere information omkring uddannelse og undervisningssektorer henvises til metodebeskrivelsen i seneste publikation af befolkningens uddannelsesprofil.

Metode og begreber

4. Metode og begreber

Den grønlandske beskæftigelsesstatistik udarbejdes så vidt muligt i henhold til retningslinjerne beskrevet af The International Labour Organisation (ILO), der er den internationale arbejdsorganisation under FN. I dette kapitel gives en introduktion til ILOs retningslinjer. Derefter gives en metodebeskrivelse bag beskæftigelsesstatistikken, og der afrundes med en gennemgang af potentielle fejlkilder.

4.1 Definition af beskæftigelse

ILO definerer i korte træk beskæftigelse som en person, der i en given referenceperiode har udført arbejde i mindst én time. Referenceperiodens længde er ikke klart defineret, men ILO anbefaler en relativ kort periode på én dag eller én uge. Endvidere anbefaler ILO at definere en minimumsalder for arbejdsstyrken ud fra forholdene i det enkelte land. Der anbefales imidlertid ikke en øvre aldersgrænse.

Det grønlandske kildemateriale muliggør en referenceperiode på én måned, hvilket er betydeligt længere end ILO's anbefaling. Kildematerialet giver imidlertid ingen information om arbejdstid i den pågældende måned, men udelukkende om udbetalt løn i den pågældende måned.

For at begrænse effekten af den relativt lange referenceperiode, hæves det grønlandske beskæftigelseskriterie til mindst otte timers arbejde på én måned. Arbejdstiden estimeres som forholdet mellem udbetalt løn og SIK's mindsteløn (timeløn) for ikke-faglærte arbejdere over 18 år.

Med en typisk arbejdsdag på otte timer samt en måned bestående af 20 arbejdsdage, svarer det grønlandske beskæftigelseskriterie således til, at ILO-kriteriet blev skaleret ned til 0,4 timers arbejde på én dag - svarende til 8 timers arbejde på 20 dage eller skaleret ned til 2 timers arbejde på én uge – svarende til 8 timers arbejde på 4 uger. Det grønlandske beskæftigelseskriterie er således lettere opnåeligt, men vurderes at være det bedst mulige kriterie ift. kildematerialet.

På denne baggrund har Grønlands Statistik valgt at definere, at en person er i beskæftigelse i en given måned, såfremt:

- Personen har udført lønnet arbejde eller optjent anden erhvervsrelateret indkomst f.eks. ved indhandling eller i form af overskud af egen virksomhed i den pågældende måned.
- Lønnen fra dette arbejde som minimum svarer til det beløb, som otte timers arbejde ville indbringe med en timesats svarende til mindstelønnen for ikke-faglærte arbejdere ifølge den på tidspunktet gældende overenskomst mellem SIK og Naalakkersuisut.
- Personen er fyldt 15 år ultimo året.

4.2 Datavalidering

Kildematerialet, der ligger til grund for beskæftigelsesstatistikken, er skabt med et administrativt formål, hvilket i nogen grad begrænser materialets statistiske anvendelighed. Betydningen af, hvorvidt en lønudbetaling registreres for juni eller december, er formentlig væsentlig mindre i en skattemæssig sammenhæng, end den er i en statistisk kontekst. Som følge heraf er det af afgørende betydning for opgørelsernes kvalitet, at der foretages datavalidering.

Af månedsspecifikationerne er det ikke muligt at afgøre, hvorvidt en kommunalt registreret lønudbetaling vedrører en arbejdsrelateret lønudbetaling, eller om der er tale om en ikke-beskæftigelsesrelateret udbetaling f.eks. i form af en social ydelse. For at kunne anvende månedsspecifikationerne til estimering af beskæftigelsen er det derfor nødvendigt at rense materialet for udbetaling af sociale ydelser m.fl. Dette sker ved hjælp af Grønlands Statistiks *register over kommunale udbetalinger af indkomsterstøttende ydelser*. Med udgangspunkt i dette register opgøres den månedlige udbetaling af indkomsterstøttende ydelser fordelt på de enkelte modtagere. Udbetalingerne frasorteres efterfølgende i de til kommunerne knyttede månedsspecifikationer.

Samme problematik gør sig gældende i andre brancher, der også udbetaler ikke-beskæftigelsesrelateret A-indkomst. Idet det antages, at beskæftigelsen er minimal i forhold til antallet af ikke-beskæftigede personer, der modtager ydelser fra disse brancher, er beskæftigede i pensionskasser samt syge- og livsforsikringsvirksomheder imidlertid helt udeladt af statistikken.

Ekstraordinære udbetalinger vedrørende beskæftigelse i en flermåneders periode f.eks. feriepenge og særlige bonusordninger identificeres, idet udbetalingen efterfølgende fordeles på alle aktive måneder for den enkelte ansættelse i det pågældende år.

4.2.1 Beskæftigelse registreret ved indhandling

Frem til og med 2013 indberettede indhandlingsstederne både indhandlingsbeløb og foreløbigt skattetræk i månedsspecifikationerne, når fangere, fiskere m.fl. foretog indhandling. Denne procedure medførte, at det ikke var muligt at adskille indhandlere fra almindelige lønmodtagere i de pågældende virksomheder. Indhandlingsbeløbet blev sidestillet med løn! Lønopgørelser til og med 2013 er derfor en anelse overvurderet – i særdeleshed indenfor erhvervet *Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel*.

Fra 2014 indberetter indhandlingsvirksomhederne alene foreløbig skattetræk ved indhandling, hvilket har muliggjort en adskillelse af lønmodtagere og indhandlere i specifikationerne. Ved at anvende foreløbig månedlig skattetræk ved indhandling som fordelingsnøgle, er indhandlernes årsresultat fra egen virksomhed, registreret i selvangivelserne, fordelt ud som *løn* på de enkelte måneder, hvor den enkelte person har indhandlet.

Denne metodeændring betyder, at lønopgørelser fra og med 2014 er mere retvisende end tidligere, men også at der er et mindre databrud i serien, der

bevirker, at lønudviklingen over tid – særligt indenfor branchen *Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel* – bør foretage med en vis varsomhed.

I 2020 var 1.116 indhandlende fangere og fiskere gennemsnitligt i beskæftigelse pr. måned. Disse udgjorde 27,0 pct. af beskæftigelsen indenfor branchen *Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel* og 4,2 pct. af den samlede beskæftigelse.

4.2.2 Imputering af ikke-registreret beskæftigelse

Kildematerialet i form af månedsredegørelser og månedsspecifikationer er ikke komplet i forhold til den samlede beskæftigelse på det grønlandske arbejdsmarked. Således identificeres og imputeres yderlig beskæftigelse ved hjælp af Grønlands Statistiks indkomstregister. Den imputerede beskæftigelse svarer til 2-3 pct. af den samlede årlige beskæftigelse, og berører ca. 500-700 personer årligt. Af de berørte personer optræder en tredjedel i kildematerialet med mindst én måneds beskæftigelse, mens to tredjedele ikke optræder i kildematerialet overhovedet.

Den i kildematerialet manglende beskæftigelse, identificeres i Grønlands Statistiks indkomstregister ved at udvælge personer, der opfylder følgende tre krav:

- Personer, der ifølge kildematerialet maksimalt har været beskæftiget seks måneder i det aktuelle år.
- Personer, der ifølge indkomstregistret havde en betydelig A-indkomst eller indkomst fra egen virksomhed i det aktuelle år, som ikke i forvejen var registreret i månedsspecifikationerne (hverken løn eller senere frasorterede ikke-beskæftigelsesrelaterede indkomster). Grænsen for, hvornår disse indkomster er betydelige, gradueres efter måneder, hvor personen ifølge kildematerialet var beskæftiget eller arbejdssøgende, jf. det følgende krav.
- Personer, der i mindst én af de betragtede måneder ikke var registreret som arbejdssøgende. I måneder, hvor personen har ladet sig registrere som arbejdssøgende kan vedkommende ikke samtidigt betragtes som beskæftiget. Dette krav gælder dog udelukkende for den imputerede beskæftigelse).

I 2020 udgjorde den imputerede beskæftigelse 523 personer i gennemsnit pr. måned. Heraf var 505 selvstændige. Idet der i indkomstregistret ikke foreligger oplysninger om, ved hvilke arbejdsgivere A-indkomsten er optjent, er den imputerede lønmodtagerbeskæftigelse tildelt branchen *Uoplyst*. Den imputerede beskæftigelse blandt selvstændige er brancheplaceret ud fra det i selvangivelsen angivne virksomhedsnummer (CVR-nummer). I tilfælde, hvor selvstændige ikke har angivet virksomhedsnummer, er beskæftigelsen tildelt branchen *Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel*, såfremt vedkommende har registreret indhandling i selvangivelsen. Ellers anvendes branchen *Uoplyst*, såfremt der hverken er registreret virksomhedsnummer eller positiv indhandling i selvangivelsen.

Statistikens datagrundlag indeholder ikke månedsspecifikationer fra dansk-registrerede arbejdsgiver før 2015. Følgelig er lønmodtagerbeskæftigelsen i 2014 og tidligere imputeret som beskrevet ovenfor, og denne er – grundet manglende arbejdsgiveroplysninger – derfor placeret under branchen *Uoplyst*. Idet der i overvejende grad er tale om statslige arbejdspladser bl.a. politi og kriminalforsorg, betyder det forbedrede datagrundlag, at der fra og med 2015 er 450-500 jobs placeret under *Offentlig forvaltning og service*, der før 2015 var placeret under *Uoplyst*. Der er derfor tale om et databrud, og den offentlige beskæftigelse skønnes at være undervurderet med op mod 500 personer i opgørelser før 2015. Den offentlige beskæftigelse menes derfor reelt at være uændret fra 2014 til 2015.

4.3 Det endelige beskæftigelsesregister

Det endelige beskæftigelsesregister omfatter udelukkende beskæftigelse blandt den fastboende befolkning. Den fastboende befolkning defineres ved hjælp af Grønlands Statistiks befolkningsregister, og omfatter alle personer bosiddende i landet såvel primo som ultimo det pågældende år, og som ultimo året var fyldt 15 år.

I oversigt 4.1 angives størrelsen af de to befolkningspopulationer, hvis fællesmængde definerer den fastboende befolkning. Som det fremgår af tabellen, indgik ca. 3 pct. af ultimo-populationen i 2020 ikke i den fastboende befolkning.

Oversigt 4.1 Den fastboende befolkning

	2016	2017	2018	2019	2020
Befolkning primo, mindst 14 år	44.871	44.915	44.883	45.014	45.116
Befolkning ultimo, mindst 15 år	44.081	44.134	44.258	44.341	44.673
Fastboende befolkning, mindst 15 år ultimo	42.488	42.673	42.670	42.779	43.152

Beskæftigelsesregistret indeholder – udover oplysninger om registreret løn, indeholdt skat samt branche – også oplysning om, hvorvidt den pågældende ansættelse er klassificeret som hovedbeskæftigelse eller bibeskæftigelse. Hovedbeskæftigelse defineres som den ansættelse, hvor personen i en måned har højest registreret løn. Personens øvrige ansættelser i den givne måned defineres som bibeskæftigelse. Endvidere er der knyttet demografiske og geografiske oplysninger på registret.

4.4 Statistikbanken

Grønlands Statistikbank, der findes på adressen *bank.stat.gl*, indeholder detaljerede tabeller vedr. beskæftigelsen. Her er det muligt at skræddersy egne opgørelser over beskæftigelsen. Alle tabeller og figurer i kapitel 2 er dannet på baggrund af udtræk fra disse matricer. Kildehenvisning er angivet under hver tabel og figur.

4.5 Fejlkilder

Registrene, som udgør det datamæssige grundlag for beskæftigelsesstatistikken, er dannet ud fra store mængder administrative data. Af den grund foreligger der naturligvis en række potentielle fejlkilder. De væsentligste af disse fejlkilder præsenteres herunder.

Beskæftigelsesstatistikken bygger på data om arbejdsgivernes månedlige indberetning af løn m.m. Selve beskæftigelsesstatistikken hænger derfor uløseligt sammen med kvaliteten i de månedlige indberetninger. Praksis for periodisering af lønningerne i den enkelte virksomhed er således af afgørende betydning for det endelige beskæftigelsesregister, og udgør af samme grund i betydelig usikkerhedsfaktor for kvaliteten af det endelige register.

Som beskrevet i afsnit 4.2 om datavalidering er der stor bevågenhed omkring denne problematik i tilblivelsen af det endelige register. Som noget særligt bruges der en del ressourcer på at identificere ekstraordinære enkelt-udbetalinger, som vedrører beskæftigelse i en flermåneders periode, så som feriepenge og særlige bonusordninger.

På grund af størrelsen og kompleksiteten af datamaterialet må det alt andet lige forventes, at en vis del af disse ekstraordinære udbetalinger ikke lader sig identificere og følgelig må anses som en fejlkilde. Denne type fejlkilder har utvivlsomt størst indvirkning på opgørelserne af månedsløn, mens det skønnes, at problematikken ikke har den store betydning for kvaliteten af selve beskæftigelsesopgørelsen.

For lønningerne vurderes fejlene at have størst betydning for december, hvor feriepenge typisk registreres. Derfor kan månedslønnen for december – og dermed for fjerde kvartal – være overvurderet. De tilsvarende tal for de andre kvartaler vil i så fald være undervurderede. Derfor bør sammenligninger af kvartalstal for gennemsnitlige månedslønninger foretages med en vis varsomhed.

En lignende problematik gør sig gældende vedr. registrering af indkomsterstøttende offentlige ydelser, der i datavalideringen anvendes til – residualt – at udlede beskæftigelsesrelaterede kommunale udbetalinger. Udbetaling af indkomsterstøttende ydelser kan ikke nødvendigvis henføres til selve registreringsmånederne. Eksempelvis kan de reelle udbetalinger for flere måneder ligge under samme registrering i det administrative register. På trods af en omhyggelig datavalidering, udgør udbetalingen af indkomsterstøttende offentlige ydelser således fortsat en potentiel fejlkilde.

Til og med 2013 blev løn for indhandlende fangere og fiskere opgjort brutto. Det vil sige, at indhandlingsbeløbet blev sidestillet med løn. Opgørelser af månedsløn for denne gruppe er derfor overvurderet før 2014. Den ændrede procedure fra 2014 har medført mere retvisende lønopgørelser for fiskere og fangere, hvilket dog samtidig må betragtes som et mindre databrud. Analyser af lønudviklingen over tid skal derfor foretages med en vis varsomhed – i særdeleshed indenfor branchen *Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel*, men også indenfor demografiske og geografiske undergrupper, hvor en relativ stor andel er indhandlende fangere og fiskere. Procedureændringen skønnes derimod ikke at have væsentlig betydning for opgørelserne over beskæftigede personer i gruppen.

Der er en vis usikkerhed forbundet med den imputerede beskæftigelse. Idet selvangivelserne – og derved indkomstregistret – er årsopgjort, er det ikke

muligt ud fra disse data at periodisere den imputerede beskæftigelse. En person kan på få måneder optjene en relativ høj årsløn, der indikerer, at vedkommende har været i beskæftigelse alle 12 måneder i det pågældende år. Omvendt kan en person også være løst beskæftiget i alle 12 måneder. Men hvis indkomsten herfra er tilstrækkelig beskedent, fanges den imidlertid ikke i imputeringen.

Grundet manglende detaljeringsgrad i data fra dansk-registrerede arbejdsgivere før 2015 skønnes beskæftigelsen i *Offentlig forvaltning og service* at være undervurderet med op mod 500 personer i gennemsnit pr. måned i 2014 og tidligere, jf. afsnit 4.2.2. Idet denne beskæftigelse før 2015 er placeret under *Uoplyst*, påvirker dette forhold imidlertid ikke opgørelser over den samlede beskæftigelse.

Beskæftigelsesstatistikken brancheopdeles på baggrund af arbejdsgiverens registrerede branche i henhold til Det Centrale Virksomhedsregister (CVR). Nøjagtigheden i den branchefordelte beskæftigelse afhænger således af, hvor præcist de enkelte virksomheder er brancheplaceret i CVR. Som udgangspunkt anses CVR for retvisende. Metoden har dog visse begrænsninger, særligt i de tilfælde, hvor en virksomhed har flere forskelligartede aktiviteter, der reelt set burde fordeles på forskellige brancher. Denne fejlkilde er imidlertid forsøgt begrænset ved at gå fra den stringente brancheinddeling i CVR til den modificerede brancheopgørelse, hvor der tildeles et nyt hovederhverv på baggrund af virksomhedens primære aktivitet, jf. kildebeskrivelsen i kapitel 3.

De største offentlige arbejdsgivere; selvstyret og kommunerne dækker over en lang række forskellige arbejdsfelter såsom undervisning, sundhedsvæsen og administration. Som lønudbetalende arbejdsgivere optræder det offentlige dog kun som én arbejdsgiver, hvorfor beskæftigelsen indenfor hver enkelt af disse enheder ikke – med det anvendte datagrundlag – kan branchefordeles efter aktivitet. Al beskæftigelse fra disse arbejdsgivere er derfor klassificeret som *Offentlig forvaltning og service*. For udspecificering af beskæftigelsen i den offentlige sektor henvises til Grønlands Statistiks seneste udgivelse af statistikken over *Offentlige ansatte*. Statistikken over offentligt ansatte dannes imidlertid direkte ud fra det offentlige lønsystem, og er således ikke umiddelbart sammenlignelig med beskæftigelsesstatistikken.

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Gorm N. Pedersen
E-mail: gnpe@stat.gl

Arbejdsmarked

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

